

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY W KLASIE IV

Przedmiotowe zasady oceniania z przedmiotu przyroda są elementem Zasad Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania w PSP nr 21 w Opolu.

Ocenianie na lekcjach przyrody dokonywane będzie według sześciostopniowej skali ocen:

- niedostateczny - 1 – ndst
- dopuszczający - 2 – dop
- dostateczny - 3 – dost
- dobry - 4 – db
- bardzo dobry - 5 – bdb
- celujący - 6 - cel

Stosowany jest również dodatkowy znak plus przy ocenach bieżących.

Liczba ocen w semestrze w danej klasie minimum 4.

Ocena półroczna i roczna uwzględnia wszystkie oceny bieżące, przy czym największą rangę mają oceny z prac pisemnych (sprawdzianów i kartkówek) oraz prac długoterminowych.

Sprawdzone i ocenione sprawdziany i inne prace pisemne uczeń otrzymuje do wglądu podczas zajęć lekcyjnych.

Ocena z każdej formy sprawdzenia wiadomości ma przypisaną odrębną wagę:

Formy sprawdzenia wiadomości	Waga oceny
Sprawdzian	3
Kartkówka	2
Odpowiedź ustna	1
Prezentacja multimedialna, plakat, referat, ćwiczenia	1
Praca w grupie, aktywność i praca domowa	1
Praca długoterminowa	1

I. Wymagania edukacyjne przedmiotu.

1. Wiedza przyrodnicza:

- Opanowanie podstawowego słownictwa przyrodniczego (biologicznego, geograficznego, z elementami słownictwa fizycznego i chemicznego).
- Poznanie różnych sposobów prowadzenia obserwacji i orientacji w terenie.
- Poznanie planów i map jako źródeł informacji geograficznych.
- Poznanie układów budujących organizm człowieka (kostny, oddechowy, pokarmowy, krwionośny, rozrodczy, nerwowy).
- Poznanie przyrodniczych i antropogenicznych składników środowiska, rozumienie prostych zależności między tymi składnikami.
- Poznanie cech i zmian krajobrazu w najbliższej okolicy szkoły.

2. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce:

- Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, w tym korzystanie z różnych pomocy: planu, mapy, lupy, kompasu, taśmy mierniczej, lornetki itp.
- Wykonywanie obserwacji i doświadczeń zgodnie z instrukcją (słowną, tekstową i graficzną), właściwe ich dokumentowanie i prezentowanie wyników.
- Analizowanie, dokonywanie opisu, porównywanie, klasyfikowanie, korzystanie z różnych źródeł informacji (np. własnych obserwacji, badań, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów, technologii informacyjno-komunikacyjnych).
- Wykorzystanie zdobytej wiedzy o budowie, higienie własnego organizmu w codziennym życiu.
- Stosowanie zasad dbałości o własne zdrowie, w tym zapobieganie chorobom.
- Wskazywanie przystosowań organizmów do środowiska życia i zdobywania pokarmu.
- Dostrzeganie zależności występujących między poszczególnymi składnikami środowiska przyrodniczego, jak również między składnikami środowiska a działalnością człowieka.

3. Kształtowanie postaw:

- Uważne obserwowanie zjawisk przyrodniczych, dokładne i skrupulatne przeprowadzenie doświadczeń, posługiwanie się instrukcją przy wykonywaniu pomiarów i doświadczeń, sporządzanie notatek i opracowywanie wyników.
- Dostrzeganie wielostronnej wartości przyrody w integralnym rozwoju człowieka.
- Właściwe reagowanie na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu.
- Doskonalenie umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie.
- Rozwijanie wrażliwości na wszelkie przejawy życia.
- Doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole.
- Przyjmowanie postaw współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego przez:
 - właściwe zachowania w środowisku przyrodniczym,
 - współodpowiedzialność za stan najbliższej okolicy,
 - działania na rzecz środowiska lokalnego,
 - wrażliwość na piękno natury, a także ładu i estetyki zagospodarowania najbliższej okolicy,
 - świadome działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony przyrody.

II. Obszary oceniania:

1. Wiedza i umiejętności:

- wyjaśnianie prawidłowości występujących w świecie przyrody,
- umiejętność posługiwania się przyrządami przyrodniczymi,
- umiejętność odczytywania wykresów, diagramów, danych z urządzeń pomiarowych i wykorzystania zawartych w nich informacji oraz planowania doświadczeń i obserwacji przyrodniczych
- sporządzanie prawidłowej dokumentacji z przebiegu doświadczenia i obserwacji

- umiejętność posługiwania się słownictwem i terminologią przyrodniczą,
- wartościowanie wpływu działalności człowieka w środowisku przyrodniczym,

2. Współpraca w zespole:

- wkład pracy w planowaniu działań,
- sposób uzasadniania swojego stanowiska,
- współudział w podejmowaniu decyzji,
- przyjmowanie na siebie odpowiedzialnych ról (lider, sekretarz),
- sposób zaprezentowania rezultatów pracy grupy.

3. Styl pracy ucznia, m.in.:

- samodzielność pracy,
- pomysłowość i inwencja twórcza,
- systematyczność,
- aktywność podczas lekcji,
- estetyka wykonania i forma prezentacji wyników pracy,
- aktywność w konkursach i olimpiadach

4. Formy aktywności dodatkowej:

- realizacja prac dodatkowych z własnej inicjatywy,
- opracowanie i wykonanie pomocy dydaktycznych.

III. Formy pracy podlegające ocenie:

Uczeń na lekcji oceniany będzie za pomocą następujących narzędzi:

1. Prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności:

- Sprawdziany – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem obejmujące daną partię materiału, z odpowiednią adnotacją w dzienniku, z zadaniami otwartymi (np. krótkiej odpowiedzi, tekstów z luką) lub zamkniętymi (np. na dobieranie, wielokrotnego wyboru, prawda- fałsz);
- Kartkówki – obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji, nie muszą być zapowiedziane;

2. Odpowiedzi ustne – polegających na sprawdzeniu umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu, związków przyczynowo-skutkowych, postaw i przekonań, obejmujące materiał maksymalnie z trzech ostatnich lekcji;

3. Aktywność na lekcji – za aktywną postawę na lekcjach uczeń będzie nagradzany oceną bardzo dobrą, na którą będą przeliczane plusy;

4. Zadania domowe w zeszycie przedmiotowym oraz w zeszycie ćwiczeń. Dłuższe prace domowe oraz doświadczenia wykonywane w domu są oceniane indywidualną oceną.
5. Lekcje powtórzeniowe - uczeń opracowuje odpowiednie zagadnienia, karty pracy lub zestawy zadań zgodnie z zaleceniami nauczyciela;
6. Praca indywidualna na lekcji z wykorzystaniem kart pracy, praca w parach lub kilku osobowych zespołach;
8. Prace dodatkowe – plakat, dodatkowe doświadczenie, referat w połączeniu z prezentacją multimedialną, prace długoterminowe (jako alternatywna możliwość dla ucznia zdobycia dodatkowej oceny);
9. Zajęcia terenowe – przygotowanie do zajęć w terenie, opracowanie kart pracy i wyników swojej pracy zgodnie z zaleceniami nauczyciela
10. Udział w konkursach.

IV. Formy zapowiadania sprawdzianów i kartkówek oraz poprawy ocen:

1. Sprawdzian - obejmujący dany dział materiału jest zapowiadany na 1 tydzień przed jego przeprowadzeniem. Uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w sprawdzianie w określonym dniu. Uczeń, który z przyczyn losowych nie może pisać sprawdzianu z całą klasą powinien uczynić to w ciągu 2 tygodni od daty sprawdzianu.
W przypadku nieobecności ucznia na zapowiedzianej formie sprawdzającej wiedzę i umiejętności w dzienniku elektronicznym stosuje się zapis „0” („zero”).
W przypadku otrzymania przez ucznia oceny niedostatecznej i dopuszczającej z pracy pisemnej lub ustnej, nauczyciel udziela uczniowi informacji o sposobach uzupełnienia wiedzy i ustala wspólnie z uczniem termin poprawy, która powinna nastąpić do dwóch tygodni od otrzymania oceny niedostatecznej lub dopuszczającej.
Ocena poprawiona jest zapisana w dzienniku elektronicznym w odrębnej kolumnie z tytułem „poprawa” z taką samą wagą.
Ocenione prace są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego z możliwością wglądu przez rodziców na zasadach ustalonych w Statucie PSP 21.
2. Kartkówka – poprawa w formie ustnej lub pisemnej, w terminie nie późniejszym niż 2 tygodnie od momentu otrzymania oceny.
Poprawa oceny niedostatecznej może odbywać się poza lekcją, w czasie wyznaczonym przez nauczyciela (konsultacje).
Ocena poprawiona jest zapisana w dzienniku elektronicznym w odrębnej kolumnie z tytułem „poprawa” z taką samą wagą.
3. Odpowiedź ustna – uczniowie nie będą odpytywani w dniu sprawdzianu lub kartkówki. Uczniowie mogą być odpytywani w ciągu jednostki lekcyjnej poświęconej powtórzeniu wiadomości.
Poprawa w formie ustnej, obejmująca trzy ostatnie lekcje. Poprawa możliwa w każdym terminie, niezależnie od czasu, który upłynął od otrzymania niesatysfakcjonującej oceny.
Poprawa z inicjatywy ucznia. Ocena poprawiona jest zapisana w dzienniku elektronicznym w odrębnej kolumnie z tytułem „poprawa” z taką samą wagą.

V. Kryteria wymagań na poszczególne stopnie:

Ocenę celującą : otrzymuje uczeń, który:

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przyrody w klasie IV,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się fachową terminologią przyrodniczą,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- wykazuje się szczególnym zainteresowaniem przedmiotem i aktywnością na lekcjach ,
- podejmuje się wykonywania zadań dodatkowych, wykonuje twórcze prace oraz pomoce naukowe i potrafi je prezentować na forum klasy bądź szkoły,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach przyrodniczych i ekologicznych.

Ocenę bardzo dobrą : otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przyrody w klasie IV,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania,
- umie samodzielnie wyszukiwać informacji z różnych źródeł i je selekcjonować,
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem,
- wyraża swą wiedzę stosując poprawny język, a jego odpowiedzi są prawidłowe, rozumne i pełne
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym.

Ocenę dobrą: otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- właściwie stosuje terminologię przyrodniczą, może popełniać drobne błędy,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach, oraz stosuje wiadomości w sytuacjach typowych według wzorów znanych z lekcji i podręcznika, a także rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod,
- zna omawianą na lekcjach problematykę oraz w sposób logiczny i spójny ją prezentuje,
- rozumie omawiane treści i potrafi je wytłumaczyć innym, uogólnia i formułuje wnioski,
- poprawnie i sprawnie wykonuje ćwiczenia i inne zadania,
- wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

Ocenę dostateczną: otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych oraz wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- rozumie omawiane zagadnienia, polecenia i instrukcje,

- zapamiętuje podstawowe wiadomości dla danego działu tematycznego i samodzielnie je prezentuje,
- analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko,
- dokonuje selekcji i porównania poznanych treści,
- samodzielnie i poprawnie wykonuje proste ćwiczenia i zadania,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- częściowo rozumie polecenia nauczyciela,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- posiada wiedzę i umiejętności, które umożliwiają mu świadomy udział w lekcji, a także wykonywanie prostych zadań związanych z życiem codziennym.
- poprawnie, z pomocą nauczyciela, rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska oraz procesy.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych, nie pracuje podczas lekcji
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o małym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- opuszcza zajęcia z przedmiotu.

W przypadku prac pisemnych stosuje się następującą skalę :

- Dla prac, z których maksymalna liczba punktów wynosi 12 ustalone są oceny:

12 p. - celujący

10,5 – 11,5 p. - bardzo dobry

8,5 - 10 p. - dobry

6,5 – 8 p. - dostateczny

4,5 - 6 p. - dopuszczający

0 – 4 p. – niedostateczny

Przy górnej granicy przedziału punktowego dodawany jest do oceny „+”.

- Dla prac, z których liczba punktów jest ponad 12 ustalone są progi procentowe:

celujący – 100 %

bardzo dobry – 90 % - 99 %

dobry – 75 % - 89 %

dostateczny – 50 % - 74 %

dopuszczający – 30 % - 49 %

niedostateczny – 0 % - 29 %

Przy górnej granicy przedziału procentowego dodawany jest do oceny „+”

VI. Dodatkowe ustalenia:

- Uczeń ma możliwość zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji 2 razy w ciągu półrocza. Jest to odnotowane w dzienniku w zakładce Uwagi. Nieprzygotowanie powinno być zgłaszane na początku lekcji, najpóźniej podczas sprawdzania listy obecności i może obejmować: brak przygotowania do lekcji, brak pracy domowej lub brak gotowości do odpowiedzi. Nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek oraz prac klasowych. Niewykorzystane nieprzygotowania nie przechodzą na inne półrocza.
- Za aktywność na lekcjach uczeń otrzymuje plusy lub minusy, których ilość decyduje o ocenie częściowej wstawianej do dziennika pod koniec każdego semestru. Za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, za otrzymane pięć minusów ocenę niedostateczną
- Ocenę śródroczną i roczną ustala się na podstawie ocen częściowych, zachowując ich hierarchię (najwyższą wagę przypisuje się ocenom z prac pisemnych obejmujących szerszy zakres materiału).
- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnić braki w zeszytach przedmiotowym i zeszytach ćwiczeń oraz uzupełnić zadania domowe, zadane w okresie jego nieobecności.
- W przypadku unikania przez ucznia przystąpienia do pracy klasowej, sprawdzianu lub kartkówki powyżej okresu dwóch tygodni, uczeń ma obowiązek napisać go na najbliższej lekcji, na której jest obecny.
- Udział w konkursach i olimpiadach może mieć tylko korzystny wpływ na ocenę końcową ucznia. Uczeń który wygrywa konkurs rangi miejskiej lub szkolnej otrzymuje ocenę częściową 6 (waga 2), rangi ogólnopolskiej 6 (waga 3).

Podpis nauczyciela: